

Sak 13

NLA i framtiden

Styrets oppgave er blant annet å tenke langsiktig, det inkluderer foreningens form og utvikling. Tema tettere samarbeid, eller sammenslåing av arkitektforeningene, er bl.a drøftet i Arkitektnytt. Første gang i Arkitektnytt #1, 2006 (v/ Jan Carlsen), siden med åtte artikler i temanummeret Arkitektnytt #7, 2012 og fem artikler i perioden 2001-2011. Styret har hatt tema på dagsorden siden konstitueringen i april 2012.

Langsiktig perspektiv

Hva skal NLA være om ti, tyve eller tredve år? Styret ønsker å gå inn i denne problemstillingen og bruke ressurser på en prosess der vi setter kursen for landskapsarkitekturen i framtiden. Motivasjonen er primært knyttet til utviklingen i samfunnet. Lederne i mange av verdens nasjoner har begynt å ta miljø- og klimaproblemene på alvor, gjør tiltak for å minske klimagassutslippene, og for å dempe effekten av klimaendringene. Landskapsarkitekter har en viktig kompetanse som kan bidra til å løse klimakrisen. Utdanningen i landskapsarkitektur omhandler både naturens prosesser og det bygde miljø. I det skjæringspunktet kan vi finne gode løsninger. Problemstillinger knyttet til fortetting, forurensing, flom, folkehelse og biomangfold settes i økende grad på dagsorden.

Dette handler om samfunnet vi lever i – og omdreiningspunktet er landskapet. Formgivingdelen av faget vårt er også i endring. Det er behov for felles møteplasser og et felles språk slik at arkitekter i vid forstand kan ha en god dialog om utforming og være i stand til å argumentere for høy estetisk kvalitet. Magne Bruun formulerte det som følger i NLAs jubileumsskrift, *75 år for landskap og utemiljø*: "Landskapsarkitektur er et fag i skjæringspunktet mellom kunst, naturfag og samfunnsvitenskap".

To av de viktigste spørsmålene styret stiller i denne prosessen er:

I hvor stor grad skal profesjonen bidra i samfunnsutviklingsdebatten og finne løsninger på klimakrisen?

Hvordan bør vi engasjere og organisere oss for å få mest mulig ut av vår innsats?

NLA anno 2013

Dagens NLA kan karakteriseres som en liten forening med mye frivillig arbeid, stort engasjement og høy lojalitet. Foreningen er svært demokratisk, og det er kort vei fra det enkelte medlem til styret. Foreningen er avhengig av dugnadsinnsats for å kunne drive som i dag, dvs med dagens medlemstilbud og aktivitetsnivå. Dugnadsånden, og det relativt lille antallet medlemmer, gir en følelse av samhold og tilhørighet. Kan vi vente oss at denne ånden vil være levedyktig inn i framtiden? Vil den være levedyktig om vi går inn i en større, mer profesjonalisert organisasjon? Drift av en organisasjon med 1,7 ansatte og 780 medlemmer er en utfordring både økonomisk og bemanningsmessig. Vi er svært sårbare for omskiftninger knyttet til personell. Det økonomiske handlingsrommet er marginalt, og styrets evne til å gjennomføre årsmøtenes beslutninger tilsvarende lav.

Initiativ fra NAL- «Prosjektet: Norges arkitekter»

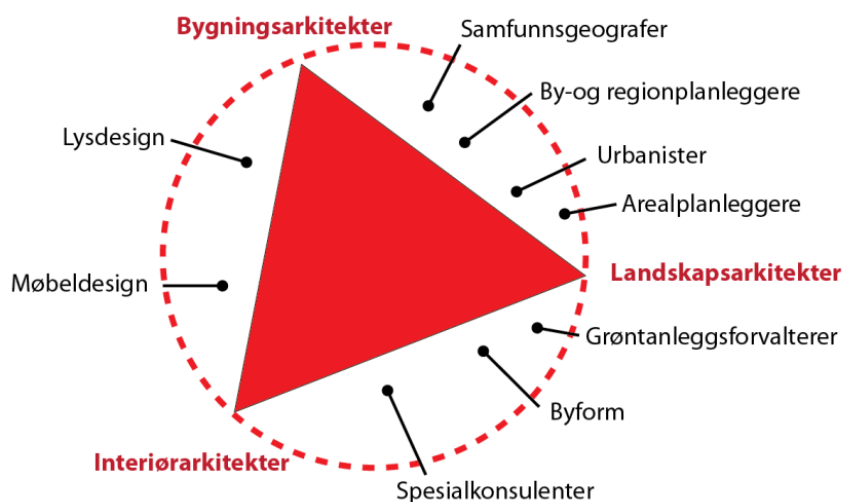
Kim Skaara ble president i Norske arkitekters landsforbund høsten 2012. Han har vært en pådriver for arbeidet med å utarbeide et forslag til en ny felles arkitektorganisasjon. NAL har invitert NLA, NIL og AFAG til å være med på en prosess der mulighetene belyses. «Prosjektet: Norges arkitekter» skal utredes og diskuteres, spørsmål belyses og debatteres. Målet er å ha klart et forslag til årsmøtene i 2014, det vil da bli opp til foreningenes medlemmer å stemme over hvorvidt de ønsker å bli med videre i «Prosjektet Norges arkitekter». Det ble i januar skrevet et utkast til **intensjonsavtale** mellom NAL, AFAG, NLA og NIL. Avtalens område er: «Intensjonsavtalen gjelder en mulig etablering av en ny felles arkitektorganisasjon.» Når det gjelder spørsmålet om en ny organisasjon skal representere medlemmene i arbeidstakerspørsmål står følgende: «Det skal utredes om det også skal være en arbeidstakerorganisasjon». Styret i NAL har i ettertid vedtatt at det ikke er aktuelt å utelate AFAG fra utredningen. Det skal utarbeides et komplett prospekt innen primo mai som skal beskrive hva som skal utredes.

Hvem kan være medlemmer?

En ny organisasjon kan invitere medlemmer fra de faggrupper de ønsker. Én modell er eksklusiv for interiør, bygnings- og landskapsarkitekter, slik det røde triangelet i illustrasjonen viser. En annen modell er å åpne for tilstøtende fagområder som ligger innenfor den røde stiplede linjen.

Spørsmålet om organisasjonen som fagforening

Spørsmålet om en eventuell ny forening også skal være en arbeidstakerorganisasjon vil stå sentralt i utredningene og workshoper som skal arrangeres. Vi trenger en nærmere utredning av dette. NLA har tidligere hatt et tett samarbeid med en av fagforeningene, Naturviterne. Ordningen med NLA som et faglag i Naturviterne opphørte ved vedtektsendring på årsmøtene 2003 og 2004. NLA hadde krav om medlemskap i lønnsforhandlingsorganisasjon for alle medlemmer som ikke var arbeidsgivere, dette kravet ble fjernet med omleggingen av kontingentstrukturen i NLA i 2006.

Illustrasjon som viser arkitektfagene og tilstøtende fagområder.

Dersom den nye organisasjonen også skal være en lønnsforhandlingsorganisasjon der AFAG inngår, vil det kunne føre til at medlemmer som er arbeidsgivere, eller som av ulike årsaker er medlem av andre fagforeninger (Naturviterne og Tekna) ikke ønsker å stå som medlem av den nye organisasjonen.

Organisering i andre nordiske land

Styret i NLA ønsker blant annet å vurdere organisasjonsmodellene i våre naboland, som kan sies å representere noen ytterpunkter. Sveriges Arkitekter har en stor felles arkitektorganisasjon, som også representerer medlemmene i arbeidstakerspørsmål, med ca 11.500 medlemmer (ca 95 % av de yrkesaktive). Av disse er totalt 1114 yrkesaktive landskapsarkitekter. I Danmark har de en situasjon som ligner vår, Dansk Landskabsarkitektforening har 470 yrkesaktive medlemmer (av totalt 600 medlemmer), ca 60 % av alle yrkesaktive.

NLA har 670 yrkesaktive medlemmer (av totalt 784 medlemmer), det utgjør ca 75 % av de yrkesaktive.

Styret vil drøfte fordeler og ulemper ved organiseringen med de nordiske lands foreninger, på felles nordisk møte på Island, juni 2013.

NLAs referansegruppe; medlemmenes "stemme"

Styret har nedsatt en referansegruppe som skal vurdere hvordan NLA skal fremme landskapsarkitekturen på best mulig måte i denne sammenhengen i et langtidsperspektiv. Den består av Anita Veiseth (Finnmark), Eva Preede (Vestfold) og Frode Rønnesdal (Hordaland).

Styret ber om et mandat til å fortsette arbeidet med å utrede forslag til en ny felles arkitektorganisasjon. Det innebærer at presidenten, etter dialog med styret og referansegruppen, signerer intensjonsavtalen med «Prosjektet: Norges arkitekter».

Forslag til vedtak:

Styret gis mandat til å fortsette arbeidet med å utrede et forslag til en ny felles arkitektorganisasjon.